

در رساله مجاز امام صادق علیه السلام

اصول فقه (بحث چهارم - اصول عملیه)

دلالت اخبار بر استصحاب

جلسه ۴۶۸

استاد شفیعی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

خلاصه بحث گذشته

مصنف: چهار روایت از روایات خمسه دال بر حجیت استصحاب است.

اما مکاتبه، از حیث سند ضعیف و از حیث دلالت مجمل است، پس دلالتی بر استصحاب ندارد.

اخبار خاصه‌ای هم وجود دارد که دال بر حجیت استصحاب فقط در یک باب خاص است؛ این اخبار می‌توانند مؤید بر اخبار عامه‌ی دال بر حجیت استصحاب باشند.

اخباریه و استصحاب

زراره سوال می‌کند: در کنار نائم چیزی حرکت می‌کند، و او متوجه نمی‌شود، آیا این موجب بطلان وضو می‌شود؟

اخباریه می‌گویند: این سوال از شبهه موضوعیه است، پس استصحاب اختصاص به شبهات موضوعیه دارد؟

اخباریه و شبهات حکمیه

در مطلق شبهات حکمیه (یعنی چه حکم کلی باشد یا جزئی) بر طبق قاعده در نزد اخباریین، رجوع به قاعده‌ی احتیاط می‌شود و در وجه اختصاص گفته‌اند: اخبار استصحاب عام و مطلق نیست که شامل

شبهه‌ی حکمیه شود.

ولکن الإنصاف

انصاف این است که اخبار استصحاب دارای قوت اطلاق بوده و ظاهرشان دال بر شبهه‌ی حکمیه است. اکثر این روایات بعنوان علت ذکر شده و ظاهرشان تعلیق حکم است بر یقین من جهة ما هو یقین.

لذا روایات از باب تمسک به علت منصوصه شامل شبهه‌ی حکمیه می‌شوند.

قول به تفصیل

قائلین (از محقق حلی تا شیخ انصاری و بعد از ایشان) استصحاب را فقط در شک در رافع حجت می‌دانند.

مرحوم آخوند با رد این قول، می‌گوید: استصحاب، معتبر است مطلقاً، و فرقی بین شک در مقتضی و رافع وجود ندارد.

مصنف: حق، قول آخوند است، البته طبق مسلک ما.